

1437 litanis Pontificibus, Venetias venire: unde Ferrariam transgressi, cum Eugenio, qui eo ex Bononia processerat, de Christianæ fidei unione frequentissimo conventu egere. Ita sane acciderat, ut quingentesimo ante anno ex una fide, quæ nomine & re una est, duæ factæ viderentur. Nam non pauca erant, quibus Græci a Romana Ecclesia variare credebantur: qui etsi sæpius ad officium rediere, Imperatorum culpa, quæ nonnunquam ex ipsa negligentia orta est, in antiquam hæresim aliquanto obstinatiores proposita, quam inde averfi fuerant, reciderunt. Tenuit tantæ rei cognitio, immo disceptatio, non paucis mensibus: resque ex Pontificis sententia (ut postea dicetur) ad exitum perducta est. Sub id tempus, ut diximus, desperato Sforciaæ adventu, negotium Abduæ fluminis ponte superandi Patres Mantuano Principi demandarant, penes quem copiarum omnium erat imperium. Militabant tunc Veneto nomini Mellita, Tybertus Brandolinus, Petrus Navarinus, Guidantonius & Astur Faventini, Sigismundus Malatesta, Bartholomæus Collio, Guido Ranchonius, Guerrierius Martianus, Antonius Martinascus, ac plerique alii illustres viri. Mellita igitur, qui rationem ponendi pontis primus monstrasse dicitur, primam aciem trans amnem ducere iussus, intempesta nocte cum equitibus, quos ad id negotium paratos habuit, fluvium transnavit: ulterio-
 reque ripa per ocium occupata, pedites lintribus noctu comparatis miro sunt silentio trajecti. Et jam utrinque Venetus jungendo ponti erat intentus, ut priusquam dies adesset, copiae traducerentur: quum nocturni imbres ad Alpium radices per noctem effusi (quorum sensus ad exercitum non pervenerat) ita Larium primo lacum, ac sub auroram Abduam auxere, ut, intumescente alveo, aquisque circa utranque ripam strepentibus, non modo opus intermissum sit, sed ne lintribus quidem in tanta fluminis rapacitate ullus amplius esset usus. Tentarunt nonnulli ad suos nando redire; apparebat enim, ob ipsam exclusorum paucitatem, quum primum illuxisset, essentque illi, qui in adversa ripa steterant, a proximis accolis conspecti,